

Antykorupcja

<https://antykorupcja.gov.pl/ak/import/instytucje-zaangazowane/3680,GRECO-Grupa-Panstw-Przeciwko-Korupcji.html>
2021-11-29, 19:23

GRECO - Grupa Państw Przeciwko Korupcji

Rada Europy prezentuje multidyscyplinarne podejście do walki z korupcją. Składa się ono z 3 współzależnych elementów: ustanawiania europejskich norm i standardów, monitorowania zgodności z tymi standardami oraz pomoc w budowie potencjału do zwalczania korupcji, dzięki programom współpracy technicznej.

Rada Europy rozwinęła szereg złożonych instrumentów prawnych, zajmujących się takimi kwestiami jak penalizacja korupcji, zarówno w sektorze państwowym, jak i prywatnym, odpowiedzialność i rekompensata za szkody spowodowane przez korupcję, działalność urzędników oraz finansowanie partii politycznych. Instrumenty te nastawione są na poprawę zdolności państw zwalczania korupcji na poziomie krajowym i międzynarodowym. Monitorowaniem zgodności z ustanowionymi standardami zajmuje się GRECO.

Group of States against Corruption (GRECO) - Grupa Państw Przeciwko Korupcji powołana została w 1999 roku przez Radę Europy. Sprawdza, czy działania państw członkowskich są zgodne z antykorupcyjnymi standardami Rady. GRECO prowadzi także platformę internetową do wyszukiwania dobrych praktyk w zakresie zapobiegania i wykrywania korupcji.

Celem GRECO jest podnoszenie zdolności członków do zwalczania korupcji poprzez monitorowanie zgodności obowiązujących w nich przepisów z antykorupcyjnymi standardami wyznaczonymi przez Radę Europy, dzięki dynamicznemu procesowi wzajemnego oceniania się i wzajemnie wywieranej presji. Służy to wykrywaniu niedostatków ustawodawstwa krajowego oraz skłaniania do odpowiednich prawnych i instytucjonalnych zmian.

Członkostwo w GRECO nie jest ograniczone do państw - członków Rady Europy. Każde państwo nie będące członkiem Rady Europy, które uczestniczyło w opracowywaniu niniejszego Poszerzonego Częściowego Porozumienia, inne niż wymienione w Rezolucji ustanawiającej GRECO, może przyłączyć się do GRECO w każdym czasie, przez notyfikowanie tego faktu Sekretarzowi

Generalnemu Rady Europy. Ponadto każde państwo, które ratyfikuje Cywilnoprawną lub Prawnokarną Konwencję o Korupcji automatycznie staje się stroną GRECO i jego procesu ewaluacyjnego. Obecnie Grupa składa się z 45 członków europejskich oraz Stanów Zjednoczonych.

Zasady funkcjonowania GRECO ustala Statut. Każde państwo wyznacza do 2 przedstawicieli wyposażonych w prawo do głosowania, którzy biorą udział w konferencjach plenarnych. Ponadto każdy kraj powinien wyznaczyć ekspertów, którzy następnie biorą udział we wspomnianym procesie oceniania. Inne organy Rady Europy także mogą wyznaczyć swoich przedstawicieli. GRECO przyznało status obserwatora Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) oraz Organizacji Narodów Zjednoczonych reprezentowanej przez Biuro ds. Narkotyków i Przemocności Organizacji Narodów Zjednoczonych (UNDOC). Grupa wybiera swojego przewodniczącego, wiceprzewodniczącego oraz członków biura, którzy odgrywają istotną rolę przy ustalaniu planu pracy Grupy oraz w postępowaniu oceniającym.

Komitet Statutowy składa się z zasiadających w Komitecie Ministrów przedstawicieli państw członkowskich Rady Europy, które są również członkami GRECO oraz ze specjalnie wyznaczonych w tym celu przedstawicieli innych członków GRECO. Corocznie przyjmuje on budżet GRECO, odnoszący się do wydatków związanych z realizacją programu działalności i wydatków wspólnych na działalność Sekretariatu oraz określa wysokość składek członkowskich. Komitet Statutowy może wydać publiczne oświadczenie, jeśli jest przekonany, że członek pozostaje bierny lub podejmuje niewystarczające działania w realizacji zaleceń skierowanych do niego w zakresie wdrażania Zasad wiodących.

Siedzibą GRECO jest Strasburg. W swym funkcjonowaniu korzysta z pomocy Sekretariatu, na czele którego stoi Sekretarz Zarządzający, wyznaczony przez Sekretarza Generalnego Rady Europy.

Mechanizmy stosowane przez GRECO zapewniają ścisłe przestrzeganie zasady równych praw i obowiązków dla wszystkich członków w procesie oceny i monitoringu. Wszyscy członkowie, bez wyjątków, uczestniczą i poddają się wzajemnym procedurom monitoringu i oceny.

System monitoringu Grupy składa się z:

- procedury oceniającej, prowadzącej do propozycji zmierzających do propagowania niezbędnych prawnych i instytucjonalnych reform,
- procedury zgodności, służącej zbadaniu, czy państwa wdrożyły uzgodnione propozycje.

Praca oceniająca GRECO podzielona jest na rundy. Runda oceny jest przedziałem czasu określonym przez GRECO, w którym prowadzone jest postępowanie oceniające stopień wypełniania przez członków wybranych postanowień. Pierwsza runda (2000-2002) zajmowała się niezależnością, specjalizacją i środkami stosowanymi przez krajowe organy zaangażowane w zapobieganie i zwalczanie korupcji oraz zakresem immunitetów posiadanych przez urzędników państwowych. Druga runda (2003-2006) skupiała się na identyfikacji, zajęciu oraz konfiskacie dochodów pochodzących z korupcji, zapobieganiu i wykrywaniu korupcji w sferze publicznej oraz

przeciwdziałaniu posługiwania się osobami prawnymi jako przykrywkami dla korupcji. Trzecia runda (2007-) dotyczy finansowania partii politycznych oraz implementacji Prawnokarnej Konwencji o Korupcji.

Procedura oceny rozpoczyna się wyznaczeniem zespołu ekspertów, następnie kierowanych do przyjrzenia się konkretnemu krajowi. Analiza sytuacji prowadzona jest na podstawie pisemnej odpowiedzi na kwestionariusz oraz informacji zebranych podczas spotkań z urzędnikami państwowymi oraz przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego w wizytowanym kraju. Po takiej wizycie zespół przygotowuje wstępny raport, który przekazywany jest badanej stronie w celu zgłoszenia własnych komentarzy. W dalszej kolejności jest on prezentowany GRECO, która następnie go kontroluje i przyjmuje. Wynikiem raportu może być stwierdzenie, że system prawny i praktyka spełniają (lub nie spełniają) przyjęte przepisy. Konkluzje mogą prowadzić do zgłoszenia rekomendacji wymagających podjęcia konkretnych kroków w ciągu 18 miesięcy lub uwag, które państwa członkowskie zobowiązane są wziąć pod uwagę, ale nie muszą składać w związku z nimi żadnych sprawozdań w kolejnej procedurze ocennej.

Jednym z atutów monitoringu prowadzonego w ramach GRECO jest kontrola wdrażania rekomendacji w postępowaniu oceniającym. Ocena, czy rekomendacja wprowadzona została w stopniu zadowalającym, częściowo czy wcale, bazuje na raporcie sytuacyjnym uzupełnianym dokumentacją dostarczoną przez ocenianego członka 18 miesięcy po przyjęciu raportu zgodności. W sytuacji, gdy państwo nie stosuje się do wszystkich rekomendacji, GRECO w ciągu 18 miesięcy ponownie przeanalizuje niewdrożone rekomendacje. Raporty zgodności wraz z załącznikami przyjęte przez GRECO zawierają także całościowe wnioski, dotyczące wdrażania rekomendacji, których celem jest rozstrzygnięcie, czy nie zrezygnować z procedury oceniającej względem konkretnego członka. Ponadto zasady obowiązujące w GRECO przewidują specjalną procedurę opartą na systemie stopniowania skierowaną do członków, których reakcja na rekomendacje GRECO uznana zostanie za całkowicie niesatysfakcjonującą.

[GRECO](#)

Zobacz też: [Rekomendacje GRECO dla Polski](#)

